

แนวทางพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
Guidelines for the Development of Good Governance-Based Supply Management
for School Administrators Educational Institutions Under the Office of the
Secondary Education Area, Phitsanulok, Uttaradit

พิมตระการ กองตุ้ย¹ และ ทศนะ ศรีปัตตา²
มหาวิทยาลัยนเรศวร^{1,2}

Pimtrakarn Kongtui¹ and Tussana Siputta²
Naresuan University^{1,2}

Corresponding Author, Email: Pimtrakarn99@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาล 2) ศึกษาปัญหาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาล และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ การวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารพัสดุ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือหัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุ จำนวน 114 คน ที่ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และขั้นตอนที่ 2 การศึกษารูปแบบแนวทางการพัฒนา โดยใช้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ผ่านการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการบำรุงรักษาและตรวจสอบพัสดุ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเก็บ

2) ปัญหาการบริหารพัสดุโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ และด้านที่มีปัญหาคือด้านการบำรุงรักษาและตรวจสอบ

* ได้รับบทความ: 18 มีนาคม 2568; แก้ไขบทความ: 11 เมษายน 2568; ตอรับตีพิมพ์: 11 กันยายน 2568

3) แนวทางการพัฒนาที่เหมาะสม ได้แก่ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการดำเนินงาน และติดตามผลตามแผนจัดซื้อจัดจ้าง การมอบหมายและติดตามผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน การประเมินผล ด้านการจัดเก็บพัสดุ การสร้างความตระหนักในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ การจัดสรรงบประมาณด้านการซ่อมบำรุง การทบทวนแผนการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ และการตรวจสอบการจำหน่ายพัสดุให้สอดคล้องกับแผน

คำสำคัญ: การบริหาร; การบริหารพัสดุ; หลักธรรมาภิบาล

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the current conditions of supplies management based on the principles of good governance, 2) the problems in supplies management based on the principles of good governance, and 3) the guidelines for developing supplies management based on the principles of good governance of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Phitsanulok–Uttaradit. The research was conducted in two phases. Phase 1 studied the conditions and problems of supplies management. The informants consisted of 114 heads of supply officers and supply officers selected by purposive sampling. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire. Data were analyzed using mean and standard deviation. Phase 2 explored the development guidelines through in-depth interviews with three experts selected by purposive sampling. Data were analyzed using content analysis.

The findings revealed that

1) the overall conditions of supplies management based on good governance principles were at a high level. The highest mean score was found in maintenance and inspection, while the lowest was in storage.

2) The overall problems in supplies management were found at the lowest level. The most significant problem was in disposal of supplies, while the least problematic area was maintenance and inspection.

3) The proposed guidelines for development included promoting participation of all stakeholders in implementing and monitoring procurement plans, assigning and

monitoring responsibilities clearly, evaluating supplies storage, raising awareness of officers' duties in compliance with regulations, allocating budgets for maintenance, reviewing maintenance plans regularly, and ensuring that supplies disposal aligns with the disposal plan

Keywords: Administration; Parcel Management; Good Governance

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชาชนให้เป็นคนดีและมีความสุข โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนา ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจด้านการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจและความรับผิดชอบในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามแบบแผนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษา

ในด้านการบริหารพัสดุภาครัฐ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 112 และ 113 ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการควบคุม ดูแล และใช้พัสดุอย่างคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุด และต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่รัฐมนตรีกำหนด ครอบคลุมตั้งแต่การเก็บ บันทึกรับเข้าเบิกจ่าย การยืม ตรวจสอบ บำรุงรักษา และการจำหน่ายพัสดุ โดยยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล (ราชกิจจานุเบกษา, 2560; สุพิศ ประณีตพลกรัง, 2561)

หลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่า และหลักความพร้อมให้ตรวจสอบ ซึ่งเมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารพัสดุของสถานศึกษา จะช่วยเสริมสร้างความรับผิดชอบ โปร่งใส ป้องกันการทุจริต ลดความสิ้นเปลือง และสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอย่างยั่งยืน (ศุภณัฐ ภูมิภาว์, 2563)

อย่างไรก็ตาม จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2564 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า การจัดซื้อจัดจ้างยังไม่เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด การจัดทำบัญชีวัสดุไม่เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด และการบันทึกควบคุมครุภัณฑ์ยังไม่ครบถ้วนทุกรายการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์, 2564) สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่ขัดกับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารพัสดุ

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

เพื่อให้ได้แนวทางที่สามารถนำไปปรับใช้ในการวางแผนและบริหารพัสดุอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาล

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุและเจ้าหน้าที่พัสดุในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 114 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (แบบตรวจรายการ)

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ (1) การซื้อและการจ้าง (2) การเก็บ (3) การยืม (4) การบำรุงรักษาและการตรวจสอบ และ (5) การจำหน่ายพัสดุ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล แจกแบบสอบถามจำนวน 114 ชุด ได้รับคืนครบทั้ง 114 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาล

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารพัสดุ จำนวน 3 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ (1) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบางระกำวิทยาลัยศึกษา (2) ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจ

สอบภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และ (3) ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้าเจ้าหน้าที่พัสดุ โรงเรียนจ่านกร้อง

2. เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ครอบคลุม 5 ด้านการบริหารพัสดุเช่นเดียวกับแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ (แบบเติมคำตอบ)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 3 – 6 กุมภาพันธ์ 2568 ตามประเด็นที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ผลในลักษณะพรรณนา

ผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบำรุงรักษา และการตรวจสอบพัสดุ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้แต่งตั้งผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบพัสดุประจำปี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดทำแผนการบำรุงรักษาพัสดุให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอย่างต่อเนื่องและการจัดทำแผนซ่อมบำรุงที่เหมาะสม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเก็บ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของการเบิกพัสดุจากหน่วยพัสดุของโรงเรียนโดยหัวหน้างานเป็นผู้เบิก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเกี่ยวกับการเก็บพัสดุให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ปัญหาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการจำหน่ายพัสดุและจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบราชการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การตรวจสอบพัสดุที่ดำเนินการแปรสภาพหรือจำหน่ายเป็นสูญ และการลงบัญชีรายการพัสดุหลังจากดำเนินการจำหน่าย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบำรุงรักษาและการตรวจสอบ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดทำแผนการบำรุงรักษาพัสดุให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน และการวางแผนซ่อมบำรุงที่เหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การควบคุมการบำรุงรักษาและการตรวจสอบพัสดุให้เป็นไปตามระเบียบราชการและหลักความคุ้มค่าอย่างมีประสิทธิภาพ

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

แนวทางที่ได้จากการศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการซื้อและการจ้าง ผู้บริหารควรปฏิบัติตามกฎหมายและเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง
2. ด้านการเก็บ ควรดำเนินการจัดเก็บพัสดุอย่างเป็นระบบ จัดทำทะเบียนพัสดุครบถ้วน และแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ พร้อมติดตามผลการดำเนินงาน โดยเน้นหลักความรับผิดชอบและการแก้ปัญหาอย่างกระตือรือร้น
3. ด้านการยืม ควรดำเนินการตามขั้นตอนที่ถูกต้อง โดยให้หน่วยงานที่ประสงค์จะยืมพัสดุทำเรื่องเป็นลายลักษณ์อักษร พร้อมทั้งมีการกำหนดผู้รับผิดชอบและติดตามการใช้พัสดุให้โปร่งใสและตรวจสอบได้
4. ด้านการบำรุงรักษาและการตรวจสอบ ควรมีการวางแผนและจัดสรรงบประมาณสำหรับการซ่อมบำรุง แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ และทบทวนแผนการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากร
5. ด้านการจำหน่ายพัสดุ ควรวางแผนการจำหน่ายโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และตรวจสอบการจำหน่ายให้เป็นไปตามแผนและระเบียบที่กำหนด

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินงานด้านพัสดุอย่างเป็นระบบ ใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชนในการแสดงความคิดเห็นและสนับสนุนกระบวนการจัดการศึกษา ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การบำรุงรักษาและการตรวจสอบพัสดุ อันเนื่องมาจากความสำคัญของการใช้ทรัพย์สินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องวางแผนดูแล บำรุงรักษา และตรวจสอบให้เกิดความพร้อมใช้งานตลอดเวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณชัย รังสี (2550) ที่พบว่า การบำรุงรักษาและตรวจสอบพัสดุเป็นประเด็นสำคัญในการบริหารพัสดุของสถานศึกษา

ในทางกลับกัน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเก็บพัสดุ สะท้อนถึงความจำเป็นที่ผู้บริหารต้องพัฒนาระบบการจัดเก็บและควบคุมการใช้วัสดุให้ถูกต้องตามระเบียบ มีการจัดทำทะเบียนพัสดุอย่างครบถ้วน และประเมินผลเพื่อปรับปรุงกระบวนการเก็บให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ เนตรนภา ชื่นตา (2557) ที่เน้นการบริหารพัสดุต้องประหยัด มีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามระเบียบ

2. ปัญหาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ยึดแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบราชการ ทำให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และลดโอกาสการเกิดปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาพร มณฑียร (2559) และสุวัช มูลเมืองแสน (2563) ที่พบว่าปัญหาการบริหารพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจำหน่ายพัสดุ แสดงให้เห็นว่ายังมีข้อจำกัดในการจัดทำฐานข้อมูลและการวางแผนการจำหน่ายพัสดุให้เป็นปัจจุบันตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การบำรุงรักษาและการตรวจสอบ ซึ่งอาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการจัดทำแผนซ่อมบำรุงและควบคุมการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้ปัญหาด้านนี้มีน้อยกว่าด้านอื่น

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาล

จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แนวทางการพัฒนาสำคัญใน 5 ด้าน ดังนี้

ด้านการซื้อและการจ้าง ควรยึดระเบียบกฎหมายการจัดซื้อจัดจ้าง ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วมของ กมลวรรณ ศรีม่วง (2560)

ด้านการเก็บ ควรจัดเก็บพัสดุอย่างเป็นระบบ จัดทำทะเบียนครบกัณวณ แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ และประเมินผลการดำเนินงานทุกปี สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องความรับผิดชอบของ นรมน ชันดี (2561)

ด้านการยืม ควรจัดทำหลักฐานการยืมเป็นลายลักษณ์อักษร มอบหมายผู้รับผิดชอบ และตรวจสอบการคืนพัสดุอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับหลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ

ด้านการบำรุงรักษาและตรวจสอบ ควรวางแผนและจัดสรรงบประมาณ กำหนดแนวทางตรวจสอบที่ชัดเจน และทบทวนแผนซ่อมบำรุงอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับหลักความคุ้มค่าของ วิวน ตะนะ (2554)

ด้านการจำหน่ายพัสดุ ควรวางแผนการจำหน่ายโดยเปิดเผย จัดทำคู่มือปฏิบัติงาน ทบทวนแผนประจำปี และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายตรวจสอบได้อย่างโปร่งใส สอดคล้องกับแนวคิดของ นรมน ชันดี (2561)

โดยสรุป การบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ศึกษามีจุดแข็งในด้านการบำรุงรักษาและตรวจสอบ แต่ยังมีความท้าทายในด้านการเก็บและการจำหน่ายพัสดุ ดังนั้นแนวทางพัฒนาที่สามารถใช้เป็นการรอบในการยกระดับคุณภาพการบริหารพัสดุของสถานศึกษาให้มีความคุ้มค่า โปร่งใส และตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สภาพการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการเก็บ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการจัดเก็บพัสดุอย่างเป็นระบบ แยกตามประเภทวัสดุและครุภัณฑ์ จัดทำทะเบียนพัสดุให้ครบถ้วน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลการจัดเก็บเมื่อสิ้นปีงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความถูกต้องในการบริหารพัสดุ

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจำหน่ายพัสดุ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนการจำหน่ายพัสดุโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม จัดทำคู่มือปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับระเบียบราชการ ทบทวนแผนการจำหน่ายพัสดุทุกปีงบประมาณ เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานอย่างโปร่งใส และตรวจสอบความถูกต้องของการจำหน่ายให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานพัสดุ ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้พัฒนากลยุทธ์การบริหารพัสดุได้อย่างเหมาะสม

2.2 ควรมีการประเมิน ผลการปฏิบัติงานของครูหรือผู้รับผิดชอบงานพัสดุในสถานศึกษา เพื่อสะท้อนประสิทธิภาพการดำเนินงานเชิงปฏิบัติ และเป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารพัสดุให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางพัฒนาการบริหารพัสดุตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ การบริหารพัสดุทั้ง 5 ด้าน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วม ผู้บริหารสถานศึกษาบริหารพัสดุ ให้ดำเนินการด้วยความถูกต้องเป็นไปตามที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง ตามขั้นตอนการบริหารพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง การเก็บ การยืม การบำรุงรักษาและการตรวจสอบ และการจำหน่ายพัสดุ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการในสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ภายใต้หลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังนี้

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. (2560, 23 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 134 ตอนที่ 86 ก, หน้า 1-34.

- รัชฎาพร มณเฑียร. (2559). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุและสินทรัพย์ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- รัชดาพร บุญตา. (2561). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานพัสดุของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มสหวิทยาเขตพนมสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรรณชัย รังสี (2550). การบริหารพัสดุและสินทรัพย์อย่างมีคุณภาพในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิวน ตะนะ. (2554). การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนในอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศุภณัฐ กุมภาร์. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานข้าราชการพลเรือน. (2544). คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. (2564). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2564 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. พิษณุโลก: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์.
- สุพิศ ปรานีตพลกรัง. (2561). กฎหมายพัสดุ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560. กรุงเทพฯ: บัณฑิตอักษร.
- สุธีรา นัยดีบ. (2558). การบริหารงานพัสดุของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- สุวัช มูลเมืองแสน. (2563). สภาพปัญหาและแนวทางการบริหารงานพัสดุในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตตรวจราชการที่ 11. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- แสงชัย อภิชาติธนพัฒน์. (2559). หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร. สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2567, จาก <http://www.constitutionalcourt.or.th>